

Omvärldsbevakning april– juni 2023

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Nyheter

Penningtvätt

EBM: 180 miljoner tvättades i spökföretag

Dagens industri, 2023-06-05

TVå män från Azerbajdzjan och Ryssland åtalas för penningtvätt av över 180 miljoner kronor. Penningtvätten ska ha genomförts genom olika företag och pengarna tros komma från systematiska skattebrott. Upplägget ska ha involverat spökbolag, utländska identiteter, kapade bank-id, bulvaner och exporterade bilar. Åtalet för de båda männen gäller grov näringspenningtvätt och grovt bokföringsbrott, vilket var för sig kan ge sex års fängelse.

<https://www.di.se/nyheter/ebm-180-miljoner-tvattades-i-spokforetag/>

Kommentar: Enligt både

Ekobrottsmyndigheten och Finanspolisen är brottsupplägget inte nytt. Åklagarnas förhoppning är att brottsutredningarna ska leda till förändring och föreslår att Bolagsverket borde få ökade befogenheter, exempelvis genom att kräva personlig närvaro av styrelsemedlemmar.

FI följer riktlinjer för etablering av nya kunder på distans

Finansinspektionen, 2023-05-31

Finansinspektionen (FI) har meddelat den Europeiska bankmyndigheten (EBA) att de från och med den 30 maj 2023 följer EBA:s uppdaterade riktlinjer för användning av digitala lösningar gällande etablering av affärsrelationer med nya kunder.

Riktlinjerna syftar till att ge vägledning om hur identifiering och kontroll av kundens identitet kan efterlevas inom ramen för penningtvättsregelverket i en digital miljö.

<https://www.fi.se/sv/publicerat/nyheter/2023/fi-foljer-riktlinjer-for-etablering-av-nya-kunder-pa-distans/>

Kommentar: Det har skett en markant ökning av efterfrågan om att ansluta kunder på distans. Under pandemin påskyndades utvecklingen ytterligare av restriktionerna då många arbetade hemifrån. Enligt EBA är det viktigt att med nya distanslösningar för att ansluta nya kunder. Däremot påtalar EBA att riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i denna kontext behöver medvetandegöras för att effektivt kunna hanteras.

33 gripna när global penningtvättstjänst stängdes ner

Europol, 2023-05-30

Italienska och spanska myndigheter har gripit 33 misstänkta personer, i en samordnad aktion mot ett internationellt penningtvättsnätverk. De misstänkta har använt sig av ett nätverk av olika elektronikföretag för att tvätta pengar från illegal narkotikahandel. Genom att använda företag över hela världen har de effektivt kunnat dölja brottsvinsterna. De misstänkta har använt en metod för penningtvätt känd som "Black Market Pesos Exchange", där vinster från narkotikaförsäljning använts för att köpa varor som sedan sålts i Colombia. På så sätt har karteller indirekt fått betalt för de droger som tillhandahållits till europeiska säljare.

<https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/33-arrested-global-money-laundering-service-shut-down>

Kommentar: "Black Market Peso Exchange" är en metod för penningtvätt, huvudsakligen använd av narkotikasmugglare i Colombia och Mexiko. Den bygger främst på att vinsten från narkotikaförsäljning inte korsar landsgränserna. I stället används handelsbaserad penningtvätt för att generera brottsvinsterna.

Rådet antar regler för att göra överföringar av kryptotillgångar spårbara

Europeiska unionens råd, 2023-05-16

EU har vidtagit åtgärder för att försvåra penningtvätt via kryptovalutor. Rådet har antagit uppdaterade regler som inkluderar överföringar av kryptotillgångar vilket säkerställer finansiell transparens och överensstämmelse med internationella standarder. Leverantörer av kryptotillgångstjänster måste nu samla in och tillhandahålla specifika uppgifter om avsändare och mottagare vid överföringar av kryptotillgångar, oavsett transaktionsbelopp. Dessa åtgärder möjliggör spårning

av kryptotransaktioner för att identifiera potentiellt misstänkta aktiviteter och blockera dem.

<https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2023/05/16/anti-money-laundering-council-adopts-rules-which-will-make-crypto-asset-transfers-traceable/>

Kommentar: Syftet med förordningen är att stärka EU:s regler för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. I pressmeddelandet ovan säger finansminister Elisabeth Svantesson att beslutet "är dåliga nyheter för de som använder kryptotillgångar för sin brottsliga verksamhet, i syfte att kringgå EU-sanktioner eller för att finansiera terrorism och krig."

FI granskar livförsäkringsföretagens arbete mot penningtvätt

Finansinspektionen, 2023-05-15

Finansinspektionen (FI) har meddelat att man kommer att genomföra en fördjupad analys för att undersöka hur företag inom livförsäkringsbranschen hanterar riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism. Syftet med analysen är att öka förståelsen för de specifika riskerna inom branschen och hur företagen hanterar dem enligt penningtvättslagen.

Kartläggningen fokuserar på de risker som är förknippade med företagets produkter och affärsmodeller, särskilt när försäljning sker genom försäkringsförmedlare.

Dessutom kommer interna kontroller för att motverka dessa risker att analyseras. Som en del av kartläggningen kommer 13 livförsäkringsbolag att besvara en enkät.

<https://www.fi.se/sv/publicerat/nyheter/2023/fi-granskar-hur-livforsakringsforetag-hanterar-risker-for-penningtvatt/>

Kommentar: Enligt Finanspolisens årsrapport för 2022 står bankerna fortsatt för den största andelen misstänkerapporter till Finanspolisen. Totalt sett fortsätter antalet inlämnade rapporter att öka och under 2022 nåddes en ny högstnivå, med en ökning på

20 procent jämfört med 2021. Motsvarande trend framgår dock inte för livförsäkringsrörelsen. År 2022 skickade livförsäkringsrörelsen in 27 misstankerapporter, jämfört med 33 rapporter år 2021.

Toppmäklarna häktade efter razzia

Dagens industri, 2023-05-12

Ekobrottsmyndigheten (EBM) har genomfört en insats hos bland annat en fastighetsmäklarfirma i Stockholm, i samband med en pågående utredning om misstänkta grova ekobrott. Totalt häktades tre personer, däribland en framgångsrik fastighetsmäklare. Domstolen anser att det föreligger sannolika skäl för det gäller grov näringspenningtvätt och grovt bokföringsbrott. Den misstänkta brottsligheten ska ha pågått från 2019 fram till hösten 2022. Enligt uppgifter till Dagens Industri ska fastighetsmäklaren och dennes kollega utnyttjat sin ställning för att begå brott i samband med bostadsförsäljningar i Stockholm.

<https://www.di.se/nyheter/maklare-haktad-efter-razzia-misstanks-ha-tvattat-brottspengar/>

Kommentar: Mäklarsamfundet betonar att misstankarna mot mäklaren är mycket allvarliga, men understryker att de ännu är i ett misstankestadie. Det framhålls dock att detta kan skada branschens rykte och man beklagar situationen, då Mäklarsamfundet arbetar aktivt med att hjälpa sina medlemmar att följa penningtvättslagstiftningen.

Spelinspektionen och FI ska samarbeta mot olagligt spel och penningtvätt

Finansinspektionen, 2023-05-08

Finansinspektionen (FI) har tillsammans med Spelinspektionen fått i uppdrag att samverka mot olaglig spelverksamhet och penningtvätt. Uppdraget från regeringen syftar till att motverka olaglig spelverksamhet på den svenska

spelmarknaden samt att förebygga och förhindra penningtvätt. Myndigheterna ska analysera hur de utifrån respektive mandat och ekonomiska förutsättningar, kan utveckla sitt samarbete för att öka möjligheterna att blockera betalningsförmedlingar till och från olovliga spelverksamheter. Myndigheterna ska senast den 30 oktober 2024 lämna en gemensam slutredovisning av uppdraget till regeringen.

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2023/05/uppdrag-om-att-se-over-hur-samarbetet-for-att-bekampa-olaglig-spelverksamhet-kan-starkas/>

Kommentar: Spelkonton kan bland annat användas för att anonymisera pengar från kriminella aktiviteter eller för att hålla brottsvinster gömda. När pengar sedan tas ut från spelkontot betraktas dessa uttag som legitima betalningar och kan användas för att ge en trovärdig förklaring till pengarnas ursprung. Sådana upplägg involverar både spelbolag och betaltjänstleverantörer.

Guldläge för kriminella när supersystemet havererade

Dagens Industri, 2023-05-07

P27 Nordic Payments, som ägs av flera nordiska banker, har dragit tillbaka sin ansökan om clearingstillstånd. I ett pressmeddelande pekar P27 på att deras ambition att skapa ett nytt betalningssystem visade sig vara för komplex. I dagsläget hanteras merparten av inhemska transaktioner av Bankgirot. Digitala uppgifter om insättare, mottagare och betalningssyfte följer inte med i betalningskedjan vilket innebär att bankgirot inte uppfyller det som krävs enligt internationella regler. Inom Finanspolisen ser man det som problematiskt att nuvarande betalningsinfrastruktur kvarstår och att kända brister får leva kvar, eftersom bankerna i dagsläget är beroende av

manuell handpåläggning i sin övervakning av misstänkta transaktioner.

<https://www.di.se/nyheter/guldage-for-kriminella-nar-supersystemet-havererade/>

Kommentar: Enligt Finanspolisens analytiker medför avsaknad av information om motpart i transaktioner mellan banker att det blir svårt och till och med omöjligt för den mottagande banken att bedöma om transaktionen är ett led i penningtvätt.

FI granskar tre bankers arbete mot penningtvätt

Dagens industri, 2023-05-03

Finansinspektionen (FI) ska undersöka hur Svea Bank AB, Collector Bank AB och Ikano Bank AB efterlever penningtvättsregulverket. Undersökningen omfattar bankernas allmänna riskbedömning, riskbedömning av kunder och åtgärder för kundkännedom. Fokusområdet är företag eller andra former av juridiska personer som exempelvis stiftelser. Enligt Finansinspektionen har man fått signaler från olika håll om att det föreligger hög risk att företag utnyttjas i mer komplexa penningtvättsupplägg.

<https://www.fi.se/sv/publicerat/nyheter/2023/fi-undersoker-tre-bankers-arbete-mot-penningtvatt/>

Kommentar: Det är mer utmanande att hantera företagskunder än privatkunder då man måste fastställa de faktiska ägarna i företag och andra juridiska enheter. Det beror på att det kan finnas komplexa strukturer för ägande och kontroll inom företagens verksamhet, där en juridisk person kan användas som brottsverktyg i flera olika sektorer eller utnyttja flera olika verksamhetsutövare.

Genombrott i EU för datadelning mellan banker

Dagens industri, 2023-05-03

Efter Ecofin-mötet i Stockholm i slutet av april informerade finansmarknadsminister Niklas Wykman att frågan gällande datadelning mellan banker ska lösas. Enligt ministern kan de framsteg som gjorts i EU-förhandlingar leda till en avsevärd förbättring av kampen mot bedrägerier samt mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den viktigaste framgången i sammanhanget för det svenska EU-ordförandeskapet är enligt Niklas Wykman, att det nu slutligen finns en majoritet för att EU:s banker ska få dela digital kundinformation på ett helt nytt sätt. Wykman konstaterar att förslaget har stöd i både rådet och EU-parlamentet.

<https://www.di.se/nyheter/genombrott-i-eu-for-datadelning-mellan-banker/>

Kommentar: EU-kommissionen presenterade 2021 en strategisk plan för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism inom EU:s bankväsende och finansiella sektorer. Planen innebär att banker ska kunna dela data om insättare, mottagare och berörda konton. Godkännande från EU-parlamentet och Europeiska rådet krävs för att förordningen ska träda i kraft.

MONEYVAL-ministrar åtar sig att stärka kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Council of Europe, 2023-04-25

Expertkommittén för utvärdering av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (MONEYVAL) och andra medlemsländer har åtagit sig att i sina respektive länder förbättra effektiviseringen för att bekämpa och förhindra penningtvätt. MONEYVALs utvärderingar visar positiva resultat i det internationella samarbetet när det gäller informationsutbyte men påvisar däremot sämre resultat när det kommer till

att åtala och lagföra penningtvätt samt konfiskera brottsvinster.

<https://www.coe.int/en/web/portal/-/ministers-from-moneyval-member-states-ministers-commit-to-action-to-strengthen-fight-against-money-laundering-and-terrorist-financing>

Kommentar: Ministrarna uppmanar till att stärka samarbetet inom; MONEYVAL och FATF, inom andra regionala organ, samt mellan Europeiska kommissionen och andra EU-institutioner. Vidare fastställdes MONEYVAL:s strategiska prioriteringar för 2023 - 2027.

Tillslag mot omfattande penningtvättshärva i Göteborg

Ekobrottsmyndigheten, 2023-04-13

Enligt Ekobrottsmyndigheten (EBM) misstänks drygt 28,5 miljoner kronor ha tagits ut från bankomater, i syfte att avlöna svart arbetskraft inom byggbranschen i Sverige. Det pågår en förundersökning där brottsmisstänkarna rör grova bokföringsbrott och grov näringspenningtvätt, som ska ha pågått under december 2021 till och med februari 2023. Enligt Tom Lilja, utredningsledare vid EBM i Göteborg, misstänker man att pengarna har genererats av annan brottslighet och sedan inbetalats och skickats i flera olika led via Polen för att slutligen kunnat tas ut från bankomater i Göteborgsområdet. I dagsläget är 18 personer brottsmisstänkta, varav två huvudmän sitter häktade.

<https://www.ekobrottsmyndigheten.se/tillslag-mot-omfattande-penningtvattsharva-i-goteborg/>

Kommentar: Under sommaren 2022 noterade ägaren till en livsmedelsbutik i Göteborg att ett antal personer gjorde stora kontantuttag från bankomaterna nära butiken flera gånger i veckan. Butiksägaren tog kontakt med områdespolisen, vilket ledde till att en förundersökning inleddes.

Allt fler företagare misstänks för penningtvätt

Dagens industri, 2023-04-12

Enligt en kartläggning från Dagens industri (Di) framgår att advokater, mäklare, skatterådgivare, samt andra med särskild juridisk status, i allt högre grad eftersöks av organiserad brottslighet som "möjliggörare" för att hjälpa till att tvätta pengar. Kartläggningen lyfter också fram flera fall av advokater och andra yrkesverksamma som har ertappats med att medverka till grov penningtvätt och andra brott. Trots sin skyldighet att anmäla brott misstänks yrkesverksamma ha samarbetat med grova brottslingar.

<https://www.di.se/nyheter/kartlaggning-allt-fler-foretagare-misstanks-for-penningtvatt/>

Kommentar: Yrkesverksamma kan utnyttjas som möjliggörare eftersom deras tjänster kan ge en kvalitetsstämpel på exempelvis finansiella rapporter eller transaktioner som ingår i ett affärsupplägg. Det innebär att sektorerna kan utnyttjas som dörröppnare och ge annars suspekta upplägg en synbar legitimitet.

Ökat anslag för att värna tillsynen av spelmarknaden

Finansdepartementet, 2023-04-06

Regeringen föreslår att Spelinspektionen ska få en budgetökning för att kunna hantera ett ökat antal tillståndsansökningar och för att kunna utföra nödvändiga tillsynsåtgärder vilket är kritiskt för att bekämpa organiserad brottslighet och skapa en tryggare spelindustri. Den stora och snabba omsättningen på spelmarknaden medför betydande risker för förekomsten av kriminell verksamhet såsom penningtvätt och matchfixning. I många fall är sådan kriminell verksamhet dessutom en del av en organiserad och internationellt förgrenad brottslighet.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/04/okat-anslag-for-att-varna-tillsynen-av-spelmarknaden/>

Kommentar: Finansmarknadsminister Niklas Wykman betonar att olicensierade spelbolag kan vara skadliga och behöver elimineras från den svenska spelmarknaden. Genom att förstärka resurserna kan Spelinspektionen mer effektivt använda sina tillsynsverktyg för att stänga ut dessa bolag.

Regeringen tar krafttag mot penningtvätt genom valutaväxlingskontor

Regeringen, 2023-04-05

Regeringen har lagt fram en rad förslag till lagrådet som syftar till att bekämpa penningtvätt genom att ställa hårdare krav på valutaväxlare. Enligt förslaget ska den som bedriver valutaväxling registrera sig hos Finansinspektionen och följa lagstiftningen om penningtvätt. Finansinspektionen föreslås också ges befogenhet att besluta om sanktionsavgifter för dem som ägnar sig åt registreringspliktig verksamhet utan att vara registrerade eller som vägrar att lämna information på begäran vid inspektioner för att säkerställa efterlevnad av lagar om penningtvätt. Dessutom planeras ett

generellt lämplighetskrav att införas för dem som vill bedriva

valutaväxlingsverksamhet. Dessa ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagratsremiss/2023/04/forstarkt-reglering-av-valutavaxlare-och-andra-finansiella-institut/>

Kommentar: Trots att kontanthanteringens minskat kraftigt i Sverige, fortsätter kontanter att vara viktiga för kriminella aktörer. Eftersom svenska banker begränsat sin kontanthantering, måste kriminella i stället använda andra verksamheter för sin kontanthantering. Enligt de nationella riskbedömningarna av penningtvätt och finansiering av terrorism 2020/2021 samt 2022 samt Polismyndighetens rapport "Penningtvätt via växlingskontor" har valutaväxlingskontor en central roll vid omsättning och tvätt av pengar åt kriminella nätverk.

Riksrevisionen har inlett en granskning av statens tillsyn mot penningtvätt

Riksrevisionen, 2023-04-04

Riksrevisionen har påbörjat en granskning av statens tillsyn av penningtvätt. Trots brist på tillförlitlig information om de exakta beloppen som tvättas indikerar den senaste nationella riskbedömningen att penningtvätt utgör ett omfattande problem. Riksdagens finansutskott har beskrivit penningtvätt som ett hot mot det finansiella systemet och dess institutioner.

Riksrevisionen kommer att undersöka om statens tillsyn över verksamheter som kan utnyttjas för penningtvätt är effektiv.

<https://www.riksrevisionen.se/nu-granskas/inledda-granskningar/statens-tillsyn-mot-penningtvatt.html>

Kommentar: I effektivitetsrevisionen granskas hur effektiv den statliga verksamheten är. Effektivitetsrevisionen ska huvudsakligen inriktas på granskning av hushållning, resursutnyttjande och

måluppfyllelse. I arbetet används vetenskapliga metoder och utgångspunkten för riksrevisionens bedömningar är framförallt riksdagens beslut, mål och uttalanden. En granskning pågår under cirka ett år och resulterar i en granskningsrapport.

Fler misstankar om penningtvätt anmäls till Finanspolisen

Polisen, 2023-04-03

Finanspolisen ser en ökning med 20 procent av antalet misstankarapporteringar om penningtvätt från banker och andra företagare. Trots framväxten av digitala betalningslösningar är kontanter fortfarande viktiga för den kriminella ekonomin och används frekvent vid penningtvätt. Företag används för att tvätta pengar genom att brottsvinster i kontanter placeras i verksamheten och vidare in i det finansiella systemet för att dölja ursprunget.

Finanspolisen rekommenderar finansinstitut att förbättra sin övervakning av företag för att förhindra att de används för penningtvätt. Polisen har fått större befogenheter att dela information med andra brottsbekämpande myndigheter och har förstärkts med en ny grupp som arbetar med information och datakvalitet.

<https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2023/april/fler-misstankar-om-penningtvatt-anmals-till-finanspolisen/>

Kommentar: *En ökning av rapporter till Finanspolisen möjliggör en mer effektiv bekämpning av brott och analys av nya kriminella trender. Dock betyder inte detta nödvändigtvis att penningtvätten har ökat.*

467 fängelseår – rekordresultat i samverkan mot organiserad brottslighet

Kronofogden, 2023-03-28

Enligt en rapport avseende föregående år satte myndigheternas insats mot organiserad brottslighet nya rekord under 2022, med 467 utdömda fängelseår och Kronofogden utmätte tillgångar på 73

miljoner kronor. I rapporten framhävs betydelsen av myndighetssamarbeten i bekämpningen av den kriminella ekonomin. Rapporten lyfter bland annat ärendet där ett växlingskontor i Stockholm användes av kriminella nätverk för att tvätta vinster från narkotikahandel. Huvudmannen dömdes till åtta och ett halvt års fängelse och det förverkade brottsutbytet uppgick till 33 miljoner kronor. Sedan 2009 samarbetar tolv svenska myndigheter mot organiserad brottslighet, med fokus på allvarlig och samhällshotande brottslighet, särskilt i utsatta områden.

<https://kronofogden.se/om-kronofogden/nyheter-och-press/pressmeddelanden/2023-03-28-467-fangelsear---rekordresultat-i-samverkan-mot-organiserad-brottslighet>

Kommentar: *Antalet fällande domar för grov ekonomisk brottslighet steg förra året, med bokföringsbrott och penningtvätt som dominerande brottstyper. Antalet utdömda näringsförbud, som förhindrar individer från att driva företag, nådde också rekordnivåer sedan den gemensamma myndighetsinsatsen startade, med allt längre förbudstider.*

Nyheter

Terrorfinansiering

Man gripen misstänkt för finansiering av terrorism

BBC, 2023-04-18

En 50-årig man har gripits i Wales, misstänkt för finansiering av terrorism. Gripandet är kopplat till påstådd terrorfinansiering och penningtvätt i relation till konstsammlaren och diamanthandlaren Nazem Ahmad, som misstänks ha finansierat den terrorstämplade organisationen Hizbollah.

<https://www.bbc.com/news/uk-england-london-65318192>

Kommentar: År 2013 utnämnde EU Hizbollahs militära gren till terroristorganisation, vilket ledde till att dess tillgångar i Europa frystes. Detta genomfördes efter anklagelser om inblandning i en dödlig bombning i Bulgarien och en incident i Cypern.

Rapporter

Penningtvätt

Penningtvätt via oseriösa växlingskontor möjliggör organiserad brottslighet

Polismyndigheten, 2023-06-02

Den ekonomiska brottsligheten blir ett allt viktigare inslag inom den organiserade brottsligheten. Det visar den myndighetsgemensamma lägesbilden över organiserad brottslighet som offentliggjorts. Trots att en stor del av dagens ekonomi är digital finns fortfarande en parallell marknad för kontanter i Sverige. Penningförmedlare och oseriösa växlingskontor utgör grundstenarna i den parallella ekonomin där brottsvinster blandas med legitima pengar, konstateras i den myndighetsgemensamma lägesbilden.

<https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2023/juni/penningtvatt-via-oseriosa-vaxlingskontor-mojliggor-organiserad-brottslighet/>

Ny nationell riskbedömning om hawala

Polismyndigheten, 2023-05-17

Samordningsfunktionen har släppt sin tredje rapport om den samlade riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige.

Rapporten är avgränsad till att handla om värdeöverföringar i alternativa betalsystem där värdeutjämning sker i efterhand.

I rapporten är dessa värdeöverföringar benämnda som hawala. Hawala som system bedöms ha den högsta riskklassen, det vill säga 4. Systemet bedöms spela en central

roll i det kriminella ekosystemet och göder den organiserade brottsligheten. Rapporten föreslår en rad åtgärder för att minska risken med penningtvätt och finansiering via hawalasystemet som exempelvis höjda trösklar för verksamheter inom valutaväxling och penningöverföring samt minskade möjligheter för fysisk in-och utförsel av kontanter med brottsliga syften med mera.

<https://polisen.se/om-polisen/samordning-mot-penningtvatt-och-finansiering-av-terrorism/senaste-nytt/>

Snabbguide: Penningtvätt och sanktionsflykt med hjälp av konstmarknaden

Basel Institute of Governance, 2023-04-12

Försäljningen av konst och antikviteter genom återförsäljare och auktionshus hade uppskattningsvis 65,1 miljarder USD i omsättning under 2021. Denna snabbguide förklarar kort konstmarknadens unika egenskaper som gör den sårbar för denna typ av brottslighet. Den beskriver också åtgärder som kan vidtas för att förhindra och bekämpa att sektorn utnyttjas för olagliga ändamål.

<https://baselgovernance.org/publications/quick-guide-29-money-laundering-and-sanctions-evasion-using-art-market>

Risker kopplade till personer i utsatt ställning

Finanspolisen, 2023-04

Finanspolisen vill uppmärksamma verksamhetsutövare på risker kopplade till personer i politiskt utsatt ställning (PEP). Med anledning av sin position och sitt inflytande anses dessa personer inneha en särskild ställning som i sig medför risk för otillbörlig påverkan inklusive korrupktion och i förlängningen penningtvätt. En av anledningarna till att PEP anses medföra högre risk är deras möjlighet till otillbörligt inflytande på beslut som påverkar aktörer på den privata marknaden. Genom hög medvetenhet kan missbruk av det finansiella systemet förebyggas, samtidigt som möjligheten att upptäcka och förhindra misstänkt penningtvätt och/eller korrupktion ökar.

<https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/finanspolisen/>

Finanspolisens årsrapport 2022

Polismyndigheten, 2023-04

Finanspolisens årsrapport för 2022 visar att banker och andra verksamhetsutövare allt oftare rapporterar in misstankar om penningtvätt till Finanspolisen. Ökningen, som ligger på runt 20 procent, beror på att det har tillkommit fler aktörer som har rapporteringsplikt, men även att dessa företag satsat på att upptäcka och förhindra penningtvätt i det finansiella systemet. Det finns också en ökad medvetenhet kring kriminellas sätt att hantera brottsvinster. Trots att över 3 000 rapporter avvisades för dålig kvalitet, förbättrades datakvaliteten genom samarbete och utbildning. Under 2022 förstärktes Finanspolisen med en ny grupp som arbetar med informations- och datakvalitet.

<https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/finanspolisen/>

Penningtvätt relaterad till ransomware

Financial Action Task Force (FATF), 2023-03-14
Ransomware-attacker har ökat globalt och betalningar har fyrdubblats under 2020-2021. Dessa attacker riktas mot individer, företag och statliga myndigheter över hela världen, med potentiellt förödande effekter på både individer och samhällsfunktioner. FATF har genomfört en studie om ransomware samt hur betalningarna genomförs och tvättas. Av rapporten framgår det att de kriminella nästan uteslutande använder kryptotillgångar för båda delar. I rapporten presenteras ett antal åtgärder som länder kan vidta för att mer effektivt motverka penningtvätt relaterad till ransomware.

<https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Methodsandtrends/countering-ransomware-financing.html>

Säkerhetspolisens årsbok

Säkerhetspolisen, 2022/2023

Biträdande säkerhetspolischef Magnus Krumlinde, rapporterar att Ryssland, Kina och Iran utgör allvarliga säkerhetsshot mot Sverige. Som respons har myndigheten intensifierat sitt kontraspionagearbete för att begränsa utländska makters möjligheter och stärka skyddsvärda verksamheters motståndskraft. Myndigheten har också förstärkt sitt samarbete både nationellt och internationellt. Detta är särskilt viktigt efter Ukrainas invasion och i ljuset av Sveriges eventuella Nato-medlemskap. Utöver detta fortsätter myndigheten sitt arbete med att skydda statsledningen, bekämpa terrorism, och hantera författningsskyddet, med fokus på subversiva aktiviteter och växande misstro mot samhället.

https://sakerhetspolisen.se/download/18.36cda2851868025da5b2b/1677241538918/SP_A%CC%8Arsbok_2022_Anpassad.pdf

Sanktionsbeslut

Penningtvätt

FI avslutar undersökning av Hayat

Finansinspektionen, 2023-06-12

Finansinspektionen inledde en granskning av Hayat AB gällande hur bolaget följer penningtvättsregelverkets krav när det gäller den allmänna riskbedömningen, riskbedömning av kunder, kundkännedomsåtgärder och rapportering. Under granskningen upptäcktes det att Hayat AB, efter avslutade bankrelationer, inte varit verksam sedan 2022 och övervägde att återkalla sin registrering som betaltjänstleverantör. Företaget bekräftade officiellt i april 2023 att de upphört med sin registrerade verksamhet på grund av brist på bankkonton. Eftersom företaget inte längre är under tillsyn, avslutades granskningen.

<https://www.fi.se/sv/publicerat/granskningar/undersokningar/undersokningar-lista/2023/fi-avslutar-undersokning-av-hayat/>

FI avslutar undersökning av AM Sweden Money Transfer

Finansinspektionen, 2023-06-12

Finansinspektionen inledde en granskning av hur bolaget följer penningtvättsregelverkets krav när det gäller den allmänna riskbedömningen, riskbedömning av kunder, kundkännedomsåtgärder och rapportering. AM Sweden Money Transfer AB meddelade Finansinspektionen den 14 april 2023 att de kommer att avveckla sin registrerade verksamhet. Orsaken till detta var försvårade omständigheter och högre kostnader då företaget inte längre hade tillgång till bankkonton och inte kunde öppna ett nytt konto i en annan bank. Eftersom företaget inte längre bedriver verksamhet som står under FI:s tillsyn, avslutades granskningen.

<https://www.fi.se/sv/publicerat/granskningar/undersokningar/undersokningar-lista/2023>

Valutaväxlaren My Change Scandinavia måste upphöra med sin verksamhet

Finansinspektionen, 2023-05-25

Valutaväxlingsföretaget My Change har genomgått en granskning av Finansinspektionen (FI) i en tematisk undersökning om penningtvättsregelverket. Resultaten av granskningen visar att My Change inte har vidtagit adekvata åtgärder för att följa penningtvättslagen. Företaget har brustit i allmän riskbedömning, riskbedömning av kunder, rutiner och riktlinjer för kundkännedom samt åtgärder för kundkännedom. My Change saknade viktiga styrdokument och bedömningar av kunders riskprofiler. FI bedömer att det finns en hög risk för att företaget kan användas av kriminella för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Med tanke på de allvarliga överträdelserna har FI beslutat att My Change måste upphöra med sin verksamhet som valutaväxlare senast den 24 augusti 2023.

<https://www.fi.se/sv/publicerat/sanktioner/finansiella-foretag/2023/my-change-scandinavia-far-forelaggande-att-upphora-med-verksamheten/>

Fastighetsmäklare tilldelas varning

Fastighetsmäklarinspektionen, 2023-05-10

En fastighetsmäklare har meddelats en varning bland annat på grund av att fastighetsmäklaren haft bristande dokumentation gällande kundkännedom av köparen.

<https://fmi.se/soktjanster/sokbeslut/beslut/?id=23-0467>

Redovisningsbyrån "Grissle Redovisningskonsult AB" ska betala sanktionsavgift om 480 000 kr (överklagat)

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023-04-27

Länsstyrelsen har granskat Grissle Redovisningskonsult AB:s allmänna riskbedömning och funnit att bolaget har överträtt bestämmelserna i penningtvättsregelverket. Bolagets dokumenterade riskbedömning har under tillsynsperioden varit bristfällig vilket innebär otillräckliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Överträdelsen bedöms vara allvarlig och har ökat risken för att bolagets verksamhet utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Därför har Länsstyrelsen beslutat att Grissle Redovisningskonsult AB ska betala en sanktionsavgift på 480 000 kr.
<https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/samhalle/penningtvatt.html>

Auktoriserad revisor tilldelas varning

Revisorsinspektionen, 2023-04-21

Revisorsinspektionen ger en auktoriserad revisor en varning med anledning av bland annat brister i åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Revisorn har under flera omständigheter utfört felaktiga riskbedömningar och inte haft förutsättningar att vidta tillräckliga och ändamålsenliga åtgärder för kundkännedom och övervakning. Revisorn har därmed brutit i sina skyldigheter enligt penningtvättslagen och har därigenom också åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Mot bakgrund av de iakttagna bristerna tilldelas revisorn en varning.
<https://www.revisorsinspektionen.se/global-assets/praxissok/2022/dnr-2022-286.pdf>

Redovisningsbyrån "SkåneCronan Redovisning AB" ska betala sanktionsavgift om 70 000 kr

Länsstyrelsen Skåne, 2023-04-14

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn granskat hur bolaget SkåneCronan följt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har granskat företagets allmänna riskbedömning. Granskningen visar att det har funnits överträdelser i företagets efterlevnad av penningtvättsregelverket. Överträdelserna av penningtvättsregelverket medför att bolaget ska betala en sanktionsavgift om 70 000 kronor.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/penningtvatt.html>

Redovisningsbyrån "MCon i Göteborg AB" ska betala sanktionsavgift om 610 000 kr (överklagat)

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023-03-22

Länsstyrelsen har granskat MCon i Göteborg AB:s allmänna riskbedömning och funnit att bolaget har överträtt bestämmelserna i penningtvättsregelverket. Bolagets dokumenterade riskbedömning har varit mycket bristfällig vilket har lett till otillräckliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Överträdelsen bedöms vara allvarlig och har ökat risken för att bolagets verksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Därför har Länsstyrelsen beslutat att MCon i Göteborg AB ska betala en sanktionsavgift på 610 000 kr.

<https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/samhalle/penningtvatt.html>

Redovisningsbyrån "Arvika Redovisning AB" ska betala sanktionsavgift om 450 000 kr (överklagat)

Länsstyrelsen Västra Götaland, 2023-03-22
Länsstyrelsen har granskat Arvika Redovisning AB:s allmänna riskbedömning och funnit att bolaget har överträtt bestämmelserna i penningtvättsregelverket. Bolagets dokumenterade riskbedömning har under tillsynsperioden varit bristfällig, vilket inneburit otillräckliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Överträdelsen bedöms vara allvarlig och har ökat risken för att bolagets verksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Därför har Länsstyrelsen beslutat att Arvika Redovisning AB ska betala en sanktionsavgift på 450 000 kr.
<https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/samhalle/penningtvatt.html>

Avgöranden i allmänna domstolar

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Grovt penningtvättsbrott m.m.

Halmstads tingsrätt (B 641-22), 2023-04-21
Halmstads tingsrätt har meddelat dom i ett omfattande mål angående grov narkotikasmuggling och grov

penningtvättsbrott m.m. Nio män i olika åldrar har varit åtalade i målet. En 32-årig man från Falkenberg döms till fängelse sex år och 10 månader för bl.a. försök till grov narkotikasmuggling och grovt narkotikabrott. Mannens bror, en 23-årig man från Falkenberg, döms för grovt narkotikabrott och grovt vapenbrott till fängelse tre år och 10 månader. Vidare döms en 65-årig man från Halmstad för bl.a. försök till grovt narkotikabrott och grovt penningtvättsbrott till fängelse tre år.

Grovt penningtvättsbrott m.m.

Eskilstuna tingsrätt (B 2273-21), 2023-03-27
En man i 30-årsåldern från Strängnäs har dömts av Eskilstuna tingsrätt för bland annat grovt penningtvättsbrott. Han ska ha vilselett en person på ett företag att föra över drygt 400 000 kronor till sitt eget bankkonto, när pengarna egentligen skulle till en annan person. Mannen erkänner brott och uppger att han var tvingad till det på grund av en skuld. Han döms till villkorlig dom och samhällstjänst i 200 timmar.

Samordningsfunktionen

Samordningsfunktionen leds av Polismyndigheten och är en myndighetssamverkan med sexton myndigheter och en organisation. Våra uppdrag är att identifiera, kartlägga och analysera risker och metoder för penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige samt att vara ett forum för informationsutbyte och kunskapsöverföring. Samordningsfunktionen består av 17 medlemmar.

Medlemmar i Samordningsfunktionen:

Bolagsverket
Brottsförebyggande rådet
Ekobrottsmyndigheten
Fastighetsmäklarinspektionen
Finansinspektionen
Kronofogdemyndigheten
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Polismyndigheten
Revisorsinspektionen
Spelinspektionen
Skatteverket
Sveriges advokatsamfund
Säkerhetspolisen
Tullverket
Åklagarmyndigheten

Till Samordningsfunktionen hör ett kansli, som också är en egen grupp inom den Nationella operativa avdelningen på Polismyndigheten. Kansliet ansvarar för att driva arbetet i Samordningsfunktionen. Denna omvärldsbevakning är framtagen av PWC och bearbetad inom ramen för Samordningskansliets arbete och syftar till att bidra till informationsutbyte och kunskapsöverföring.

För mer information:

Samordningsfunktionens kansli

E-post: samordning-penningtvatt.terrorfinansiering@polisen.se

[Polisen.se/penningtvatt](https://polisen.se/penningtvatt)